

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від ____ _____ 2025 року № ____

ПОРЯДОК

здійснення позапланових заходів державного нагляду (контролю) у сфері
використання та охорони земель на період воєнного стану

1. Цей Порядок встановлює на період воєнного стану особливості здійснення позапланових заходів державного нагляду (контролю) у сфері використання та охорони земель.

Дія цього Порядку поширюється на суб'єктів земельних відносин та органи, які здійснюють державний контроль за використанням та охороною земель, на період дії воєнного стану.

Дія цього Порядку не поширюється на здійснення позапланових заходів державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктами господарювання вимог законодавства у сфері використання та охорони земель.

2. Терміни, що вживаються у цьому Порядку, мають таке значення:

державні інспектори – державні інспектори з контролю за використанням та охороною земель Держгеокадастру та його територіальних органів або виконавчих органів сільських, селищних, міських рад, що набули встановлених законом повноважень із здійснення державного контролю за використанням та охороною земель;

уповноважені органи – Держгеокадастр, його територіальні органи чи виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, що набули встановлених законом повноважень із здійснення державного контролю за використанням та охороною земель;

позапланові заходи – позапланові заходи державного нагляду (контролю) у сфері використання та охорони земель, які здійснюються у формі перевірок за об'єктом державного контролю – земельною ділянкою та за відповідністю власників земельних ділянок сільськогосподарського призначення вимогам, визначеним статтею 130 Земельного кодексу України.

3. Позаплановий захід здійснюється:

якщо об'єктом перевірки є земельна ділянка, яка не перебуває у власності або користуванні суб'єкта господарювання згідно з даними Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, Державного земельного кадастру або Державного фонду документації із землеустрою;

якщо без проведення позапланового заходу неможливо встановити особу, яка фактично використовує земельну ділянку.

4. Підставами для здійснення позапланового заходу є:

надходження до уповноважених органів звернень від фізичних та юридичних осіб, органів місцевого самоврядування та виконавчої влади, правоохоронних органів, державного органу спеціального призначення з правоохоронними функціями про порушення вимог земельного законодавства;

виявлення Держгеокадастром або його територіальним органом ознак порушень вимог земельного законодавства за результатами здійсненого аналізу матеріалів дистанційного зондування Землі (супутникових знімків), які отримані від Державного космічного агентства України та його установ або Інституту космічних досліджень НАН України, що виконані за підтримки Світового банку.

Не допускається проведення різними уповноваженими органами позапланових заходів з одного і того ж питання. З'ясування таких обставин покладається на орган, у якого з'являються підстави для здійснення позапланового заходу.

5. Територіальні органи Держгеокадастру здійснюють позапланові заходи за рішенням Держгеокадастру.

Територіальні органи Держгеокадастру за наявності підстав, визначених пунктом 4 цього Порядку, звертаються до Держгеокадастру для отримання його рішення про проведення відповідного позапланового заходу.

Держгеокадастр приймає рішення про відмову територіальному органу у проведенні позапланового заходу в разі:

відсутності обґрунтованих відомостей про порушення вимог земельного законодавства, перевірка яких належить до повноважень Держгеокадастру;

неможливості ідентифікації земельної ділянки, надання чи використання якої необхідно перевірити (відсутність кадастрового номера чи відомостей про місце розташування, у разі відсутності кадастрового номера).

Отримання рішення Держгеокадастру не вимагається у разі здійснення територіальним органом Держгеокадастру перевірки виконання суб'єктом земельних відносин припису щодо усунення порушень вимог законодавства, виданого за результатами проведення попереднього заходу.

6. Під час проведення позапланового заходу з'ясовуються лише ті питання, необхідність перевірки яких стала підставою для здійснення цього заходу.

7. Строк здійснення позапланового заходу не може перевищувати десяти робочих днів.

Продовження строку здійснення позапланового заходу не допускається.

8. Для здійснення позапланового заходу уповноважений орган видає наказ (приймає рішення).

Наказ (рішення) уповноваженого органу на здійснення позапланового заходу повинен містити:

дату та номер наказу (рішення) на проведення позапланового заходу;

підставу для здійснення позапланового заходу;

вид позапланового заходу;

предмет державного нагляду (контролю);

дату початку та дату закінчення позапланового заходу;

прізвище, ім'я та по батькові посадової (-их) особи (осіб) уповноваженого органу, які будуть здійснювати позаплановий захід;

прізвище, ім'я та по батькові посадової особи уповноваженого органу, на яку покладено контроль за виконанням наказу (рішення) уповноваженого органу.

9. Уповноважений орган не пізніше ніж за три дні до здійснення позапланового заходу інформує про його здійснення суб'єкта земельних відносин (у разі наявності контактних даних суб'єкта земельних відносин).

10. Суб'єкти земельних відносин зобов'язані безперешкодно допускати державних інспекторів обстежувати в установленому законодавством порядку земельні ділянки, що перебувають у їх власності та користуванні, надавати для перевірки документи щодо використання та охорони земель, а також інші матеріали та інформацію, необхідні для здійснення державного нагляду (контролю) за використанням та охороною земель.

11. Державні інспектори, які здійснюють позаплановий захід, зобов'язані пред'явити суб'єкту земельних відносин або уповноваженій ним особі (разі присутності таких осіб під час проведення позапланового заходу) наказ (рішення) про проведення відповідного позапланового заходу, службові посвідчення, що засвідчують особи державних інспекторів.

12. Позапланові заходи щодо перевірки стану фактичного використання та охорони земель проводяться в обов'язковому порядку з виїздом на місце розташування земельних ділянок.

13. Під час проведення заходу можуть бути присутні особи, права чи законні інтереси яких порушені внаслідок неправомірної діяльності суб'єкта земельних відносин, особи, безпосередньо причетні до порушення вимог земельного законодавства, а також свідки.

До проведення позапланового заходу можуть бути залучені для виконання окремих робіт, участі у вивченні окремих питань учені і фахівці (за їх згодою), працівники центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій (за погодженням з їх керівниками).

14. За результатами здійснення позапланових заходів складається акт перевірки дотримання вимог земельного законодавства щодо об'єкта – земельної ділянки (далі – акт), згідно з додатком, що додається.

У разі необхідності в акті наводиться чи додається до нього план-схема місця розташування земельної ділянки (схематичний абрис чи викопіювання з планово-картографічних матеріалів із позначенням земельної ділянки, що дають змогу візуально ідентифікувати об'єкт перевірки) або матеріали дистанційного зондування Землі (супутникові знімки), які отримані від Державного космічного агентства України та його установ або Інституту космічних досліджень НАН України, що виконані за підтримки Світового банку. На план-схемі зазначається загальна площа земельної ділянки та площа, на якій виявлено порушення.

Акт перевірки складається у двох примірниках.

15. В останній день перевірки два примірники акта підписуються державними інспекторами, які її проводили.

16. Акт підписується також суб'єктом земельних відносин або уповноваженою ним особою, присутніми при перевірці та залученими до неї особами. У разі відсутності таких осіб або їх відмови підписати акт державний інспектор вносить до акта відповідний запис.

17. Якщо зазначені у пункті 16 цього Порядку особи не погоджуються з актом, вони підписують його із зауваженнями, які є невід'ємною частиною акта.

Один примірник акта вручається (надсилається) суб'єкту земельних відносин або уповноваженій ним особі в останній день позапланового заходу, а другий зберігається в уповноваженому органі.

На примірнику акта перевірки, який залишається в уповноваженого органу, робиться відмітка про дату його вручення (надсилання поштою із зазначенням прізвища та ініціалів особи, яка відправила акт перевірки суб'єкту земельних відносин).

Акти перевірок реєструються у журналі реєстрації актів перевірок дотримання вимог земельного законодавства.

18. У разі виявлення під час позапланового заходу порушень вимог земельного законодавства державні інспектори та уповноважені органи вживають заходів реагування згідно з наданими повноваженнями.

19. Після проведення позапланового заходу уповноважений орган оприлюднює інформацію про нього на своєму офіційному вебсайті з урахуванням вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації».

20. Відомості про результати здійснених позапланових заходів оприлюднюються у формі відкритих даних на Єдиному державному вебпорталі відкритих даних.
